

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної роботи
доцент _____ І.В. Геруш
« 26 » _____ 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА З ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ У ФАРМАЦІЇ
підготовки на другому (магістерському) рівні

факультет _____ фармацевтичний

кафедра _____ фармації

галузь знань _____ 22 Охорона здоров'я

спеціальність _____ 226 Фармація

освітній ступінь _____ «магістр»

курс навчання _____ V (заочна форми навчання)

Програма «Виробничої практики з організації економіки у фармації» складена для студентів ЗВО галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 226 «Фармація» відповідно до примірного навчального плану підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти та відповідно до освітньо-професійної програми вищої освіти підготовки магістрів за спеціальністю 226 «Фармація» у Вищому державному навчальному закладі України «Буковинський державний медичний університет».

Розробники:

Геруш Олег Васильович – завідувач кафедри фармації, доцент.

Богдан Наталія Степанівна – к.фарм.н., асистент кафедри фармації.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри фармації

Протокол № 20 від 16 червня 2020 року

Завідувач кафедри фармації, доцент

Геруш О.В.

Робочу програму схвалено на засіданні предметної методичної комісії з дисциплін фармацевтичного профілю

Протокол № 6 від 17 червня 2020 року

Голова предметної методичної комісії, доцент

Геруш О.В.

Робочу програму схвалено на засіданні організаційно-методичної комісії з виробничої практики

Протокол № 6 від 17 червня 2020 року

Голова організаційно-методичної комісії, доцент

Антофійчук М.П.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень, форма навчання	Характеристика навчальної дисципліни	
		заочна форма навчання	
Кількість кредитів – 9	Галузь знань <u>22 Охорона здоров'я</u>	Нормативна	
Модулів –1	Спеціальність: <u>226 Фармація</u>	Рік підготовки (курс)	
Змістових модулів – 1		5	
Загальна кількість годин – 270		Семестр	
		X	
		Лекції	
Кількість годин для денної форми навчання: аудиторних годин – 12 самостійної роботи студента – 258	<u>Другий (магістерський)рівень</u> <u>«Магістр »</u>	0	0
		Практичні	
		12 год.	
		Семінарські	
		–	–
		Самостійна робота	
		258 год.	
Вид контролю: Підсумковий модульний контроль			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для заочної форми навчання – аудиторне навантаження - 5%; СРС-95%.

Програма виробничої практики «**Організація економіка у фармації**» складена відповідно до Стандарту вищої освіти України додипломної підготовки фахівців другого (магістерського) рівня, галузі знань 22 – «Охорона здоров'я», спеціальності – 226 «Фармація».

Опис навчальної дисципліни (анотація). Згідно до навчального плану додипломної підготовки магістрів другого (магістерського) рівня за спеціальністю «Фармація», виробнича практика "*Організація економіка у фармації*" здійснюється студентами на V курсу, в X семестрі. Дисципліна базується на попередньо вивчених студентами з таких предметів, як етика та деонтологія у фармації, технологія ліків, вступ у фармацію, соціальна фармація. Програма навчальної практики забезпечує високий рівень організаційно-економічних аспектів фармацевтичної діяльності у сучасних умовах. Виробнича практика передбачає практичні заняття та самостійну роботу студентів та завершується складанням підсумкового модульного контролю.

Предметом виробничої практики є закріпити теоретичні знання і набути практичні навички та вміння в організації адміністративної, виробничої, торгово-фінансової діяльності аптечних закладів

Міждисциплінарні зв'язки. Навчальна дисципліна «*Організація та економіка фармації*» інтегрується з наступними дисциплінами:

Змістові розділи дисципліни «Виробнича практика з організації економіки фармації»	Дисципліни із якими інтегрується
<i>Змістовий модуль 1.</i> «Організація та регулювання фармацевтичної діяльності.»	Вступ у фармацію Фармацевтичний менеджмент та маркетинг Технологія ліків Фармакоекономіка

**СТРУКТУРОВАННИЙ ПЛАН ПІДГОТОВКИ
З ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ З ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЕКОНОМІКИ ФАРМАЦІЇ**
для студентів _____ **фармацевтичного факультету**
за спеціальністю (напрямом) 226 Фармація заочна форма навчання

Заочна форма	Кількість годин, у тому числі				Рік навчання, семестр	Вид контролю
	Всього годин/кредити	Аудиторних		СРС		
		Лекції	Практичні заняття			
	270 / 9	0	12	258		
Модуль 1 Змістових модулів 1	270 / 9	0	12	258	V- й X	Підсумковий модульний контроль

ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті вивчення навчальної дисципліни
вступ у фармацію	фармакоекономіка
етика та деонтологія у фармації	соціальна фармація
технологія ліків	стандартизація лікарських засобів та системи якості у фармації
фармацевтичне право та законодавство	розробка лікарських засобів
інформаційні технології у фармації	доказова медицина

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета:

Виробнича практика організації економіки у фармації проводиться з метою

- повного оволодіння законодавчих аспектів діяльності аптек;
- закріплення, систематизації та поглиблення теоретичних знань з спеціальних предметів;

Підготовка студентів для організації роботи та виконання основних обов'язків на всіх посадах, які мають бути заміщені фармацевтичними кадрами з вищою спеціальною освітою.

здійснення диференційованого використання теоретичних знань в практичній роботі;

- виховання професійної відповідальності;
- засвоєння принципів організації і методів санітарно-освітньої роботи;

Завдання: Виробнича практика студентів, що навчаються за спеціальністю “Фармація” проводиться для перевірки та закріплення знань і практичних навичок, одержаних при вивченні основних теоретичних дисциплін та їх подальшого поглиблення й удосконалення під час роботи в аптечних закладах.

Основну кількість навчальних годин у програмі відведено на розділи, які безпосередньо пов'язані з роботою провізорів і у аптеці або аптечному складі, організації обліку в аптечній мережі. Відведено час для ознайомлення з основами планування в аптечній мережі, з організацією служб фармацевтичної інформації та реклами, вивченні функції служб організації контролю якості лікарських засобів.

Предмет базується на поширені та поглиблені знань з теми, які викладач визначить на теоретичних заняттях. На самостійну роботу винесено вивчення наказів та нормативних актів, що регламентують діяльність аптечних установ, ознайомлення з документацією, потрібною на кожному етапі роботи в аптеці.

Компетентності та результати навчання

Виробнича практика з організація економіка у фармації забезпечує набуття здобувачами освіти **компетентностей:**

Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній фармацевтичній діяльності із застосуванням положень, теорій та методів фундаментальних, хімічних, технологічних, біомедичних та соціально-економічних наук; інтегрувати знання та вирішувати складні питання, формулювати судження за недостатньої або обмеженої інформації; ясно і недвозначно доносити свої висновки та знання, розумно їх обґрунтовуючи, до фахової та не фахової аудиторії.

Загальні компетентності:

КЗ 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

КЗ 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, вчитися і бути сучасно навченим.

КЗ 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

КЗ 9. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

КЗ 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові) компетентності

ФК 1. Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик.

ФК 6. Здатність організувати діяльність аптеки із забезпечення населення та закладів охорони здоров'я лікарськими засобами, парафармацевтичними товарами, засобами медичного призначення відповідно до вимог Національної лікарської політики, Належної аптечної практики та інших організаційно-правових норм фармацевтичного законодавства.

ФК 7. Здатність організувати дію системи звітності та обліку (управлінського, статистичного, бухгалтерського та фінансового) в аптечних закладах, здійснювати товарознавчий аналіз, адміністративне діловодство, документування та управління якістю згідно нормативно-правових актів України.

ФК 8. Здатність аналізувати та прогнозувати основні економічні показники діяльності аптечних закладів, здійснювати розрахунки основних податків та зборів, формувати ціни на лікарські засоби та вироби медичного призначення відповідно до чинного законодавства України.

ФК 11. Здатність проводити аналіз соціально-економічних процесів у фармації, форм, методів і функцій системи фармацевтичного забезпечення населення та її складових у світовій практиці, показників потреби, ефективності та доступності фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації вартості лікарських засобів
ФК 18. Здатність забезпечувати раціональне застосування рецептурних та безрецептурних лікарських засобів згідно з фізико-хімічними, фармакологічними характеристиками, біохімічними, патофізіологічними особливостями конкретного захворювання та фармакотерапевтичними схемами його лікування

ФК 13. Здатність організувати та здійснювати контроль якості лікарських засобів у відповідності з вимогами Державної фармакопеї України та належних практик, визначати способи відбору проб для контролю лікарських засобів відповідно до діючих вимог та проводити їх сертифікацію, запобігати розповсюдженню фальсифікованих лікарських засобів.

ФК 16. Здатність забезпечувати належне зберігання лікарських засобів та виробів медичного призначення відповідно до їх фізико-хімічних властивостей та правил Належної практики зберігання (GSP) у закладах охорони здоров'я.

ФК 20. Здатність здійснювати консультування та фармацевтичну опіку під час вибору та відпуску безрецептурного лікарського засобу шляхом оцінки співвідношення ризик/користь, сумісності, показань та протипоказань керуючись даними про стан здоров'я конкретного хворого із врахуванням біофармацевтичних, фармакокінетичних, фармакодинамічних та фізико-хімічних особливостей лікарського засобу.

ФК 21. Здатність проводити санітарно-просвітницьку роботу серед населення з метою профілактики поширених захворювань внутрішніх органів, попередження небезпечних інфекційних та паразитарних захворювань, а також з метою сприяння своєчасному виявленню та підтриманню прихильності до лікування цих захворювань згідно з їхніми медико-біологічними характеристиками та мікробіологічними особливостями

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей».

Матриця компетентностей

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Загальні компетентності				
КЗ 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	Знати свої соціальні та громадські права та обов'язки	Формувати свою громадянську свідомість, вміння діяти відповідно до неї	Здатність донести свою громадську та соціальну позицію.	Нести відповідальність за свою громадянську позицію та діяльність

КЗ 2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, вчитися і бути сучасно навченим.	Знати методи реалізації знань у вирішенні практичних питань.	Вміти використовувати фахові знання для вирішення практичних ситуаціях.	Встановлювати зв'язки із суб'єктами практичної діяльності.	Нести відповідальність за своєчасність прийнятих рішень.
КЗ 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.	Знати сучасні тенденції розвитку галузі та аналізувати їх	Вміти проводити аналіз професійної інформації, приймати обґрунтовані рішення, набувати сучасні знання	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей.	Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних знань.
<i>Спеціальні (фахові) компетентності</i>				
КФ 1. Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик.	Знати: <ul style="list-style-type: none"> • основні принципи організації фармацевтичного забезпечення населення; • основні механізми державного регулювання фармацевтичної діяльності 	<ul style="list-style-type: none"> • Користуватись нормативно-правовими актами, що регламентують фармацевтичну діяльність в Україні та за кордоном; • відстежувати та визначати зміни і доповнення у вітчизняному фармацевтичному законодавстві; • складати відомості про матеріально-технічну базу аптеки та аптечного пункту, а також організаційні документи, необхідні для їх діяльності. 	Формувати висновки та фахово застосовувати закони та нормативні документи	Нести відповідальність за якісне та своєчасне використання нормативних документів у професійній діяльності
КФ 16. Здатність організувати діяльність аптеки із забезпечення населення та закладів охорони здоров'я лікарськими засобами, парафармацевтичними товарами, засобами медичного	Знати: <ul style="list-style-type: none"> ▪ класифікацію лікарських засобів та лікарських форм; ▪ накази МОЗ України щодо отримання, 	Забезпечувати відповідні умови зберігання отруйних, наркотичних та прирівняних до них лікарських засобів, а також лікарських форм	Проводити постійний моніторинг належного зберігання лікарських засобів та виробів медичного	Нести відповідальність за зберігання лікарських засобів та виробів медичного призначення відповідно до

<p>призначення відповідно до вимог Національної лікарської політики, Належної аптечної практики та інших організаційно-правових норм фармацевтичного законодавства.</p>	<p>зберігання та видачі отруйних, наркотичних і прирівняних до них лікарських засобів;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ накази МОЗ України про організацію зберігання в аптечних закладах різних груп лікарських засобів та виробів медичного призначення; ▪ загальні вимоги до зберігання лікарських засобів в аптеках. 	<p>з ними; контролювати умови зберігання сировини та матеріалів на підприємствах фармацевтичного профілю; перевіряти ліки, у яких скінчився строк придатності на можливість подовження строку їх подальшого застосування у медичній практиці.</p>	<p>призначення на підприємствах фармацевтичного профілю</p>	<p>Належної практики зберігання (GSP) у закладах охорони здоров'я</p>
---	--	---	---	---

Результати навчання:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє виробнича практика:

здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній економічній діяльності із застосуванням положень, теорій та методів фундаментальних, гуманітарних та соціально-економічних наук; інтегрувати знання та вирішувати складні питання, формулювати судження за недостатньої або обмеженої інформації; ясно і недвозначно доносити свої висновки та знання, розумно їх обгрунтовуючи, до фахової та не фахової аудиторії.

Результати практики:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- Основні принципи організаційної діяльності аптек, їх документацію;
- Порядок постачання аптечних установ лікарськими засобами;
- Особливості забезпечення населення лікарськими засобами в сучасних умовах;
- Правила виписування і таксування рецептів;
- Систему контролю якості лікарських засобів в Україні;

Студенти повинні вміти:

- Застосовувати правові знання у практичній діяльності.
- Заповнювати аптечну документацію.
- Проводити розрахунки під час складання плану.
- Вести облікову документацію.
- Складати звіт аптеки та її відділів.
- Використовувати на практиці знання щодо контролю якості лікарських засобів у контрольно-аналітичній лабораторії та в аптеці.

Демонструвати:

- здатність приймати рецепти від населення, аналізувати помилки, здійснювати відпуск ЛЗ;

- здатність документально оформляти надходження та реалізацію товарів;
- здатність здійснювати таксування різних лікарських прописів,
- здатність формувати роздрібні ціни на ГЛЗ та вироби медичного призначення;

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 270 години 9 кредитів ЄКТС.

МОДУЛЬ І ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА З ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ У ФАРМАЦІЇ

Змістовий модуль 1. «Організація та регулювання фармацевтичної діяльності.»

Конкретні цілі вивчення модуля (змістових модулів).

- Основи інформації і реклами;
- Основи планування діяльності аптек;
- Порядок проведення обліку;
- Порядок складання звітів;
- Порядок проведення інвентаризації;
- Накази, інструкції МОЗ України, що регламентують роботу аптечних установ;
- Питання етики і деонтології;

Тематична структура модуля (змістових модулів).

МОДУЛЬ І ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА З ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЕКОНОМІКИ ФАРМАЦІЇ

Змістовий модуль 1. «Організація та регулювання фармацевтичної діяльності.»

Тема 1. Державне регулювання фармацевтичної діяльності в Україні. Національна лікарська політика. Структура та потенціал вітчизняної фармацевтичної галузі. Особливості фармацевтичної галузі, які визначають необхідність державного регулювання фармацевтичної діяльності. Роль держави у забезпеченні населення кваліфікованою та повноцінною фармацевтичною допомогою. Державне регулювання фармацевтичної діяльності у різних країнах. Ліцензійні умови діяльності аптечних закладів в Україні. Соціально-економічна необхідність ліцензування фармацевтичної діяльності. Функції ліцензування. Організаційна структура фармацевтичної галузі у сучасних умовах. Органи державного управління фармацевтичної галузі – завдання, функції. Основні принципи розвитку та розміщення аптечної мережі. Перспективи та проблеми розвитку аптечної мережі в умовах ринкової економіки. Організація роботи аптек (фармацевтичних фірм) різних форм власності та господарювання в умовах ринку. Аптека як заклад охорони здоров'я та як суб'єкт господарювання. Основні завдання та функції аптеки. Класифікація аптек. Спеціалізація аптечних закладів. Організаційна структура, обладнання та устаткування, приміщення аптек. Штат аптеки. Матеріальна відповідальність працівників аптек, її види, юридична база й документальне оформлення.

Тема 2. Організація інформаційного забезпечення закладів фармацевтичної галузі. Державна політика щодо фармацевтичного забезпечення населення відповідно до вимог міжнародних стандартів. Завдання та значення фармацевтичної інформації в організації ефективної фармацевтичної допомоги населенню України. Роль аптек в організації інформаційного обслуговування фахівців охорони здоров'я та населення. Значення, структура Державного реєстру лікарських засобів. Автоматизовані інформаційнонаукові системи в фармації. Сучасні форми інформаційного забезпечення підприємств та організацій фармацевтичної галузі. Національна лікарська політика Фармацевтична галузь в

макроекономічному комплексі країн. Соціально-економічне значення фармацевтичної діяльності. Історіографічний аналіз стану та проблем розвитку фармації в Україні. Міжнародні організації, що визначають вимоги до фармацевтичної діяльності у світовій практиці (Всесвітня організація охорони здоров'я – ВООЗ; Міжнародна фармацевтична федерація – МФФ). Значення діяльності міжнародних організацій в розробці програм гармонізації законодавчої бази, організаційних принципів, систем управління фармації різних країн світу. Міжнародні стандарти, що регламентують фармацевтичну діяльність. Сутність і значення міжнародних стандартів в організації якісної фармацевтичної допомоги. Основні пріоритети та завдання формування Національної лікарської політики. Роль ВООЗ у формуванні Національних програм охорони здоров'я. Механізм державного управління процесом формування НЛП.

Тема 3. Організація оптової та роздрібною торгівлі ЛЗ та ВМП з аптек та їх структурних підрозділів. Належна аптечна практика та практика дистрибуції. Характеристика оптового фармацевтичного ринку України: динаміка розвитку, суб'єкти господарювання, лідери. Постачальники, їх класифікація, рейтинг. Порядок відкриття, реєстрація і нормативно-правове регулювання діяльності оптової фірми. Ліцензування оптової торгівлі лікарських засобів і виробів медичного призначення. Міжнародний стандарт GDP (Належна практика дистрибуції). Відділ запасу в аптечних установах. Організація рецептурного відпуску ліків за кордоном та в Україні. Рецепт – визначення, види, основні функції. Структура рецепта. Загальні правила виписування рецептів, форми рецептурних бланків. Організація пільгової та безоплатної фармацевтичної допомоги. Критерії віднесення препаратів до рецептурного та безрецептурного переліку у країнах ЄС та в Україні. Організація фармацевтичної опіки. Державне регулювання безрецептурного відпуску лікарських засобів. Організація роботи відділу безрецептурного відпуску лікарських засобів.

Тема 4. Механізми та методи державного регулювання системи цін на лікарські засоби в Україні. Оподаткування як механізм державного регулювання фармацевтичної діяльності. Фармацевтичне ціноутворення як міжнародна проблема. Поняття вартості та ціни на ліки. Види цін, їх функція. Основні принципи фармацевтичного ціноутворення в Україні, країнах ЄС, США та ін. Механізми державного регулювання цін і тарифів. Аналіз економічних механізмів підвищення доступності ліків для різних верств населення. Моніторинг цін. Структура цін на екстемпоральні та готові лікарські засоби. Методика розрахунку торгових націнок на готові лікарські засоби та вироби медичного призначення. Методика розрахунку тарифів за виготовлення ліків в аптеках. Основні напрямки вдосконалення ціноутворення на ліки в Україні згідно з вимогами ВОЗ та завданнями Національної лікарської політики. Основні принципи і підходи до формування системи оподаткування. Роль податків у формуванні соціальної сфери суспільства. Економічні розрахунки податку на прибуток аптек (фарм. фірм), податків в системі соціального страхування (платежів у пенсійний фонд, фонд соціального страхування, фонд зайнятості населення, фонд страхування від нещасних випадків на виробництві). Характеристика непрямих податків (податок на додану вартість, мито, акцизний збір). Податкові пільги як важливий механізм державного регулювання економіки та соціальної сфери, їх характеристика стосовно реалізації лікарських засобів та виробів медичного призначення. Особливості оподаткування аптечних закладів.

Тема 5. Економіка та організація діяльності аптечних підприємств сфери охорони здоров'я. основні показники торгово-фінансової діяльності аптеки: товарообіг (його класифікація, коефіцієнт зростання або зниження цін), торгові накладення і фактори, що впливають на них, витрати, прибуток, рентабельність, ефективність фонду заробітної плати; структура товарних запасів по асортименту; аналіз товарообігу; фактори, що впливають на розмір товарних запасів; нормативно-правові акти, що регулюють ціноутворення на ЛЗ; особливості державного регулювання цін на ЛЗ; основні принципи оподаткування аптечних закладів.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	заочна форма					
	Усього	у тому числі				
		Аудиторні			С.р.	Інд.
Л	П	С				
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1. ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА З ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЕКОНОМІКИ ФАРМАЦІЇ						
<i>Змістовий модуль 1. Організація та регулювання фармацевтичної діяльності</i>						
Державне регулювання фармацевтичної діяльності в Україні. Національна лікарська політика. Структура та потенціал вітчизняної фармацевтичної галузі.	52		2		50	
Організація інформаційного забезпечення закладів фармацевтичної галузі. Державна політика щодо фармацевтичного забезпечення населення відповідно до вимог.	56		2		54	
Організація оптової та роздрібної торгівлі ЛЗ та ВМП з аптек та структурних підрозділів. Належна аптечна практика та практика дистрибуції	52		2		50	
Механізми та методи регулювання системи цін на ліки в Україні. Оподаткування як механізм державного регулювання фармaceutичної діяльності	52		2		50	
Економіка та організація діяльності аптечних підприємств	52		2		50	
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	264		10		254	
Індивідуальна робота (за наявності)	4				4	
Підсумковий модульний контроль	2	0	2			
УСЬОГО ГОДИН	270		12		258	

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Тема практичного заняття	К-сть годин
МОДУЛЬ 1. «ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА З ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ У ФАРМАЦІЇ»		
1	Державне регулювання фармацевтичної діяльності в Україні. Національна лікарська політика. Структура та потенціал вітчизняної фармацевтичної галузі.	2
2	Організація інформаційного забезпечення закладів фармацевтичної галузі. Державна політика щодо фармацевтичного забезпечення населення відповідно до вимог.	2
3	Організація оптової та роздрібною торгівлі ЛЗ та ВМП з аптек та структурних підрозділів. Належна аптечна практика та практика дистрибуції	2
4	Механізми та методи регулювання системи цін на ліки в Україні. Оподаткування як механізм державного регулювання фармфармацевтичної діяльності	2
5	Економіка та організація діяльності аптечних підприємств	2
6	Підсумковий модульний контроль	2
РАЗОМ:		12

ПЕРЕЛІК ТЕМ, ЯКІ ВИДІЛЕНІ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ

№ з/п	Тема	Кільк. годин
МОДУЛЬ 1. «ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА З ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ У ФАРМАЦІЇ»		
1	Штат аптеки, порядок прийому і звільнення робітників, ведення трудових книжок; інформаційна робота аптеки.	8
2	Елементи ПКО в роботі з прийому рецептів і відпуску ліків;	8
3	Перевірка правильності оформлення рецептів, дозування отруйних, сильнодіючих речовин, сумісність інгредієнтів	8
4	Реєструє відмов у разі тимчасової відсутності медикаментів; засвоює принцип фармацевтичної деонтології в стосунках з хворими, родичами хворих, у взаємовідносинах з лікарями, співробітниками аптеки.	8
5	Обладнання аналітичного кабінету (столу): набір хімічних реактивів, індикаторів, титрових розчинів, хімічного лабораторного посуду та устаткування, необхідного для виконання якісного і кількісного експрес-аналізу;	8
6	Облік руху тари, малоцінного інвентаря і основних засобів.	8
7	Складання графіку роботи співпрацівників аптеки, табель обліку робочого часу, засвоєння порядку нарахування премії;	8
8	Порядок складання звіту про фінансово-господарську діяльність аптеки, складання розділу “товарний звіт”;	8
9	Місячний звіт про фінансово-господарської діяльності, контроль субстанцій та лікарських форм промислового виготовлення	8
10	Порядок начислення норм природного збитку	8
11	Порядок одержання і списання витрат допоміжних матеріалів.	8
12	Особливості зберігання, обліку та утилізації спеціальних рецептурних бланків	8
13	Сертифікація та аудит якості фармацевтичної продукції	8
14	Порядок здавання виручки у банк. Встановлення ліміту каси	8
15	Інвентаризація грошових коштів та розрахунків, бланків суворої звітності, фінансових інвестицій	8
16	Інвентаризація основних засобів та нематеріальних активів	8

17	Державна статистична звітність у аптеках та фармацевтичних фірмах: значення, основні форми, порядок подання до державних органів статистики	8
18	Основні методи фармацевтичного ціноутворення	8
19	Методи державного регулювання цін та тарифів. Напрямки підвищення доступності ліків для різних верств населення	8
20	Спрощена система оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва	8
21	Світові стандарти фармацевтичної практики. Національна лікарська політика	8
22	Державне регулювання фармацевтичної діяльності в Україні. Національна лікарська політика	8
23	Структура та потенціал вітчизняної фармацевтичної галузі	8
24	Організація оптової торгівлі ЛЗ та ВМП. Належна практика дистрибуції	8
25	Роздрібна реалізація ЛЗ з аптек та їх структурних підрозділів	8
26	Медичне страхування як механізм регулювання доступності лікарських засобів та фармацевтичної допомоги населенню	8
27	Забезпечення якості та конкурентно-здатності фармацевтичної продукції	8
28	Сучасні методи та механізми формування системи цін на ліки	8
29	Організація інформаційного забезпечення закладів фармацевтичної галузі	8
30	Форми розрахунків з лікувально-профілактичними закладами та іншими організаціями.	8
31	Відпуск товарів з відділу запасів (постачання) до інших відділів аптеки та аптечного пункту	6
32	Документальне оформлення витрати ТМЦ на господарські потреби, надання першої медичної допомоги; закінчення термінів придатності ЛЗ, бою, псування, а також списання ЛЗ, вилучених на аналіз в лабораторію	6
33	Документальне відображення прибуткових і видаткових касових операцій (порядок оформлення прибуткових і видаткових касових ордерів, касової книги)	6
РАЗОМ:		258

ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

1. Виступи на науковому студентському гуртку.
2. Участь у наукових конференціях.
3. Опублікування доповідей в періодичній науковій пресі (тези, статті).
4. Виготовлення наочності згідно навчальних програм (таблиці, наочні приладдя).
5. Виготовлення стендів.
6. Тема рефератів:
 - Оцінка вартості основних засобів. Первинна, відновна, залишкова вартість основних засобів
 - Особливості структури активів аптеки (фармацевтичної фірми) як торгово-виробничого підприємства
 - Організація наукової фармацевтичної інформації на різних рівнях управління
 - Належна практика дистрибуції
 - Сертифікація та аудит якості фармацевтичної продукції
 - Концепція відповідального самолікування. Фармацевтична опіка
 - Види регулюючих переліків ліків у вітчизняній системі охорони здоров'я
 - Податковий аудит: мета, сутність, особливості проведення
 - Міжнародні стандарти аудиту
 - Основні методи фармацевтичного ціноутворення
 - Державна статистична звітність у аптеках та фармацевтичних фірмах: значення, основні форми, порядок подання до державних органів статистики

ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ «ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА З ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ У ФАРМАЦІЇ»

1. Заходи щодо покращання забезпечення населення лікарськими засобами.
2. Аптека – заклад охорони здоров'я. Типи аптек. Завдання госпрозрахункових аптек.
3. Характеристика основних методів фінансування медичних послуг.
4. Поняття про економічний ефект, економічну, соціальну й медичну ефективність.
5. Основні типи моделей систем охорони здоров'я (бюджетно-страхова, державно-бюджетна, приватна).
6. Фінансові моделі й способи оплати медичної допомоги в системі ОМС. Перспективи розвитку ОМС.
7. Нормативно-правове регулювання обов'язкового й добровільного медичного страхування громадян в Україні.
8. Програми добровільного медичного страхування.
9. Реімбурсація (компенсація) вартості лікарських засобів.
10. Організація підприємницької діяльності в охороні здоров'я.
11. Стратегічні й експертні оцінки потреб населення в медичних послугах.
12. Характеристика ринку добровільного медичного страхування в Україні, його проблеми та перспективи розвитку.
13. Основні принципи ціноутворення на лікарські засоби в Україні та інших країнах.
14. Механізми державного регулювання цін і тарифів.
15. Референтне ціноутворення.
16. Основні напрямки вдосконалення фармацевтичного ціноутворення в Україні згідно з вимогами ВООЗ та завданнями Національної лікарської політики
17. Роль податків у формуванні соціальної сфери суспільства.
18. Характеристика податкової системи України.
19. Податкові пільги як важливий механізм державного регулювання економіки та соціальної сфери.
20. Особливості оподаткування аптечних закладів.
21. Податкова звітність.
22. Відповідальність за порушення податкового законодавства.
23. Фінансово-кредитна система в умовах ринкової економіки.
24. Значення кредитування в організації ефективної діяльності аптек та косметологічних засобів.
25. Основні принципи кредитування аптечних та косметологічних закладів.
26. Розрахунок ефективності використання позикових коштів.
27. Адміністративні методи і економічні інструменти регулювання ЗЕД
28. Реєстрація суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та зовнішніх контрактів.
29. Організація системи митного контролю. Порядок митного оформлення товарів.
30. Митні документи та специфіка їх оформлення.
31. Механізм нарахування та види митних платежів.
32. Основні законодавчі та нормативні акти, що регламентують проведення різних видів контролю діяльності аптечних закладів.
33. Перевірка дотримання суб'єктами господарювання ліцензійних умов.
34. Система державного фінансового контролю в Україні.
35. Порядок подання фінансової, податкової і статистичної звітності у державні органи.
36. Перевірки фінансово-господарської діяльності економічних суб'єктів уповноваженими органами.
37. Документальне оформлення результатів перевірок.
38. Відповідальність юридичних і фізичних осіб за порушення вимог законодавства
39. Фармацевтична галузь в макроекономічному комплексі країн.
40. Міжнародні стандарти, що регламентують фармацевтичну діяльність.
41. Основні пріоритети та завдання формування Національної лікарської політики.
42. Державне регулювання обігу лікарських засобів.
43. Формулярна система. Державний формуляр лікарських засобів.

44. Регулювання обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів на міжнародному і державному рівні. Міжнародні конвенції ООН.
45. Державна система забезпечення якості ЛЗ та косметологічної продукції.
46. Стандартизація і сертифікація продукції.
47. Державна політика щодо боротьби з обігом незареєстрованих, фальсифікованих, субстандартних ЛЗ.
48. Особливості регулювання підприємницької діяльності у фармацевтичній галузі.
49. Дозвільна система в Україні.

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ТА РОБІТ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

- Документальне оформлення рецептів на ЛЗ, які входять до проекту «Доступні ліки».
- Порядок фармацевтичного забезпечення населення в разі безкоштовного або пільгового відпуску ліків;
- Порядок прийому рецептів (відповідність форми рецептурного бланка виписаним ЛЗ і порядку відпустки; правильність оформлення рецепта і дотримання правил виписування ЛЗ; дозування наркотичних, психотропних, сильнодіючих і отруйних речовин, сумісність інгредієнтів);
- Оформлення вітрин торгової зали (оформлення цінників, розміщення інформаційних і рекламних матеріалів);
- Порядок доставки товарів і їх документальне оформлення: порядок оформлення супровідних документів на товар (товарно-транспортна накладна, сертифіката якості тощо).
- Форми розрахунків з лікувально-профілактичними закладами та іншими організаціями.
- Відпуск товарів з відділу запасів (постачання) до інших відділів аптеки та аптечного пункту
- Документальне оформлення витрати ТМЦ на господарські потреби, надання першої медичної допомоги; закінчення термінів придатності ЛЗ, бою, псування, а також списання ЛЗ, вилучених на аналіз в лабораторію
- Документальне відображення прибуткових і видаткових касових операцій (порядок оформлення прибуткових і видаткових касових ордерів, касової книги)
- Оформлення звітності з РРО;
- Порядок здачі виручки в банк, інвентаризація каси.
- Алгоритм проведення інвентаризації в аптеці та її документальне оформлення (наказ, опис, зведений інвентаризаційний опис, акт результатів інвентаризації); вказують причини утворення недостач або надлишків товарно-матеріальних цінностей
- Порядок і строки проведення, документальне оформлення результатів інвентаризації (наказ, зведена інвентаризаційний опис, акт результатів інвентаризації)
- Визначення причини утворення недостач або надлишків товарно-матеріальних цінностей

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Метод навчання – спосіб подання (представлення) інформації студентові в ході його пізнавальної діяльності, реалізований через дії, які зв'язують педагога й студента.

1. Пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний.

- Назва походить від двох слів: інформація й рецепція (сприйняття).
- Студенти одержують знання на лекції, з навчальної або методичної літератури, через екранний посібник в "готовому" виді.
- Студенти сприймають і осмислюють факти, оцінки, висновки й залишаються в рамках репродуктивного (відтворюючого) мислення.
- Даний метод знаходить широке застосування у вузі для передачі великого масиву інформації.

• Інформаційно-рецептивний метод сам по собі не формує в студента умінь і навичок використання отриманих знань і не гарантує їх свідомого й міцного запам'ятовування.

2. Репродуктивний метод (репродукція - відтворення)

- Застосування вивченого на основі зразка або правила.

- Діяльність студентів носить алгоритмічний характер, тобто виконується за інструкціями, приписаннями, правилами в аналогічних, подібних з показаним зразком ситуаціях.
- Організовується діяльність студентів за кількарізним відтворенням засвоєваних знань. Для цього використовуються різноманітні вправи, практичні роботи, програмований контроль, різні форми самоконтролю.

- Застосовується у взаємозв'язку з інформаційно-рецептивним методом (який передує репродуктивному). Разом вони сприяють формуванню знань, навичок і вмінь в студентів, формують основні розумові операції (аналіз, узагальнення, класифікація).

- Не гарантує розвитку творчих здатностей студентів.

3. Метод проблемного викладу.

- Педагог до викладу матеріалу ставить проблему, формулює пізнавальне завдання на основі різних джерел і засобів.

- Показує спосіб рішення поставленого завдання.

- Спосіб досягнення мети – розкриття системи доказів, порівняння точок зору, різних підходів.

- Студенти стають свідками й співучасниками наукового пошуку.

- Студенти не тільки сприймають, усвідомлюють і запам'ятовують готову інформацію, але й стежать за логікою доказів, за рухом думки педагога.

4. Частково-пошуковий, або евристичний, метод.

- Полягає в організації активного пошуку рішення висунутих у навчанні (або сформульованих самостійно) пізнавальних завдань.

- Пошук рішення відбувається під керівництвом педагога, або на основі евристичних програм і вказівок.

- Процес мислення здобуває продуктивний характер.

- Процес мислення поетапно направляється й контролюється педагогом або самими учнями на основі роботи над програмами (у тому числі й комп'ютерними) і навчальними посібниками.

- Метод дозволяє активізувати мислення, викликати зацікавленість до пізнання на семінарах і колоквіумах.

5. Дослідницький метод.

- Проводиться аналіз матеріалу, постановки проблем і завдань і короткого усного або письмового інструктажу студентів.

- Студенти самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження й виміри й виконують інші дії пошукового характеру.

- Завдання, які виконуються з використанням дослідницького методу, повинні містити в собі всі елементи самостійного дослідницького процесу (постановку завдання, обґрунтування, припущення, пошук відповідних джерел необхідної інформації, процес рішення завдання).

- У даному методі найбільш повно проявляються ініціатива, самостійність, творчий пошук у дослідницькій діяльності.

- Навчальна робота безпосередньо переростає в наукове дослідження.

Ще одна класифікація методів побудована на основі виділення джерел передачі змісту:

- *Словесні*: джерелом знання є усне або друковане слово (розповідь, бесіда, інструктаж і ін.)

- *Практичні методи*: Студенти одержують знання й уміння, виконуючи практичні дії (вправа, тренування, самоуправління).

- *Наочні методи*: джерелом знань є спостережувані предмети, явища, наочні приклади (ілюстрування, показ).

- *Дискусійні методи*. Елементи дискусії (суперечки, зіткнення позицій, навмисного загострення й навіть перебільшення протиріч в обговорюваному змістовному матеріалі) можуть бути використані майже в будь-яких організаційних формах навчання, включаючи лекції.

- У лекціях-дискусіях звичайно виступають два викладачі, що захищають принципово різні точки зору на проблему, або один викладач, що володіє артистичним дарунком перевтілення (у цьому випадку іноді використовуються маски, прийоми зміни голосу).

- Предметом дискусії можуть бути не тільки змістовні проблеми, але й моральні, а також міжособистісні відносини самих учасників групи. Результати таких дискусій (особливо коли створюються конкретні ситуації морального вибору) набагато сильніше модифікують поведінку людини, чим просте засвоєння деяких моральних норм на рівні знання.

- Дискусійні методи виступають як засіб не тільки навчання, але й виховання.

В основі активних методів лежать:

- діалогічне спілкування, як між викладачем і студентами, так і між самими студентами;
- у процесі діалогу розвиваються комунікативні здатності;
- уміння вирішувати проблеми колективно;
- розвивається мова студентів.

Класифікація методів активного навчання для ВНЗ А.М. Смолкіна включає імітаційні й неімітаційні методи активного навчання .

Імітаційні методи – форми проведення занять, у яких учбово-пізнавальна діяльність побудована на імітації професійної діяльності.

Неімітаційні методи – способи активізації пізнавальної діяльності на лекційних заняттях.

Імітаційні методи діляться на ігрові й неігрові. **Ігрові методи** – проведення ділових ігор, ігрового проектування. **Неігрові методи** – аналіз конкретних ситуацій, рішення ситуаційних завдань і інші.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Підсумковий контроль проводиться на 2-му практичному занятті після завершення модуля 1. Здійснюється контроль теоретичних знань та практичних навичок і вмінь. Максимальна кількість балів модульного контролю становить 200. Модуль вважається захищеним, якщо студент набрав не менше 120 балів.

Початковий рівень визначається на першому практичному занятті за допомогою письмової контрольної роботи, яка складається з 10 тестових завдань.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять у формі:

- індивідуального усного опитування за теоретичними питаннями на основі рекомендованої літератури, які включені до методичних розробок з відповідних тем;
- у формі тестових завдань з однією правильною відповіддю та розв'язування ситуаційних задач за темою заняття на основі рекомендацій у методичних розробках;
- у формі письмових контрольних робіт.

Підсумковий контроль здійснюється по завершенню модуля і включає в себе контроль теоретичних знань, практичних навичок і вмінь (перевірка рівня засвоєння практичних вмінь і навичок у формі усного опитування та розв'язування тестових завдань).

Форми підсумкового модульного контролю успішності навчання мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної та практичної підготовки і здійснюватися у вигляді вирішення тестових завдань та ситуаційних задач. Підсумкове заняття проводиться у 3 етапи:

I етап - індивідуальна контрольна письмова робота, яка містить 4 контрольних запитань. Правильна відповідь на кожне запитання оцінюється в 10 балів;

II етап - перевірка рівня засвоєння практичних вмінь і навичок у формі усної співбесіди з основних розділів організації та економіки фармації: поняття про організацію фармацевтичного забезпечення населення, організацію роботи відділів аптеки, правила виписування та приймання рецептів, поняття системи оподаткування, формування цін на лікарські засоби та вироби медичного призначення, види нормативно-правових актів, основи фармацевтичної економіки. Цей етап оцінюється у 20 балів.

III етап - вирішення ситуаційних та розрахункових задач, тестових завдань – 20 балів.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які повністю відвідали аудиторні навчальні заняття з дисципліни, передбачені навчальною програмою, та при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну. Студенту, який не виконав всі види робіт, передбачені навчальною програмою, з поважної причини, вносяться корективи до індивідуального

навчального плану і дозволяється відпрацювати академічну заборгованість до певного визначеного терміну.

ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТА З ДИСЦИПЛІНИ

Кредитно-модульна система організації навчального процесу як технологія ECTS включає:

- вивчення навчальних дисциплін (проходження практик), структурованих на *модулі як задокументовані, логічно завершені частини навчальної програми, що реалізуються за допомогою відповідних форм організації навчального процесу і закінчуються підсумковим модульним контролем;*

- впровадження кредитів ECTS (ЄКТС) як одиниць виміру навчального навантаження студента, необхідного для засвоєння навчальної дисципліни;

Кредити (Credit) призначаються кваліфікаціям або навчальним програмам в цілому, а також їхнім навчальним (освітнім) компонентам (таким як: модулі, навчальні курси, курсова робота, виробнича практика та лабораторна робота).

Кредит включає усі види робіт студента, передбачені у затвердженому індивідуальному плані: аудиторну, самостійну, підготовку до державної атестації, складання ліцензійних інтегрованих іспитів „Крок 1” і „Крок 2”, практично орієнтованого державного іспиту, виробничу практику, виконання курсових робіт тощо. Один кредит ECTS становить 30 (36) академічних годин.

- здійснення зарахування кредитів студентам зі складових навчального плану (навчальних дисциплін, практик, курсових та кваліфікаційних робіт) на підставі отримання позитивних оцінок підсумкового(-их) контролю(-ів). Встановлення кредитів студентам здійснюється у повному обсязі відповідно до кредитів, встановлених навчальній складовій, і лише після повного їх виконання;

- відсутність у графіку навчального процесу екзаменаційних сесій, адже здійснюється контроль засвоєння студентом кожного модуля навчальної дисципліни;

- застосування декількох шкал оцінювання, включаючи рейтингову шкалу оцінювання ECTS, які конвертуються одна в одну за певними правилами.

Оцінювання модуля

Оцінка за модуль визначається на підставі суми оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового модульного контролю (ПМК) (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати під час вивчення кожного модуля, становить 200, у тому числі:

за поточну навчальну діяльність - 120 балів;

за результатами підсумкового модульного контролю - 80 балів.

Таким чином, частки результатів оцінювання поточної навчальної діяльності і підсумкового модульного контролю становлять відповідно 60% та 40%.

Оцінювання поточної навчальної діяльності

Під час оцінювання засвоєння кожної теми модуля студенту виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою та за 200-бальною шкалою з використанням прийнятих та затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для вивчення теми. Студент повинен отримати ***оцінку з кожної теми***. Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали залежно від кількості тем у модулі.

Номер модуля кількості навчальних год. кількість кредитів ECTS	Кількість змістових модулів, їх номери	Кількість оцінюваних практичних занять	Конвертація у бали традиційних оцінок								Мінімальна кількість балів*
			Традиційні оцінки				Бали за виконання індивідуального завдання як виду СРС				
			5	4	3	2	5	4	3	2	
Модуль 1 270/9	1	5	22	19	14	0	10	6	4	-	74

Максимальна кількість, яку може набрати студент при вивченні модулю розраховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «5» на кількість змістових модулів з додаванням балів за індивідуальну самостійну роботу і дорівнює $120=22*5+10(\text{СРС})$ балам.

Мінімальна кількість, яку може набрати студент при вивченні модулю розраховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «3» на кількість змістових модулів з додаванням балів за індивідуальну самостійну роботу і дорівнює $74=14*5+4(\text{СРС})$ балів.

Оцінювання модуля та дисципліни

Оцінка за модуль визначається як сума підсумкового балу за поточну навчальну діяльність та балу за підсумковий модульний контроль і відображається за 200-бальною шкалою.

Оцінка з дисципліни виставляється лише студентам, яким зараховані усі модулі з дисципліни.

Поточне оцінювання студентів по відповідних темах, в тому числі курсових і контрольних робіт, проводять за традиційною 4-бальною системою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) з подальшим перерахунком у багатобальну шкалу.

Оцінку «ВІДМІННО» виставляють у випадку, коли студент знає програму в повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпно точні та чіткі відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності;

Оцінку «ДОБРЕ» виставляють за умови, коли студент знає всю програму і добре розуміє її, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання студент відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках;

Оцінку «ЗАДОВІЛЬНО» виставляють студентів на основі його знань всього об'єму програми з предмету та задовільному рівні розуміння його. Студент спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінку «НЕЗАДОВІЛЬНО» виставляють у випадках, коли знання і вміння студента не відповідають вимогам задовільної оцінки.

Визначення кількості балів, яку студент набрав з дисципліни

Кількість балів, яку студент набрав з дисципліни, визначається як середнє арифметичне кількості балів з усіх модулів дисципліни (сума балів за усі модулі ділиться на кількість модулів дисципліни).

Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності студентів має перевірятися статистичними методами (коефіцієнт кореляції між поточною успішністю та результатами підсумкового модульного контролю).

За рішенням Вченої ради університету до кількості балів, яку студент набрав із дисципліни, можуть додаватися заохочувальні бали (не більше 12 балів) за призове місце на міжнародних олімпіадах та II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади, але у жодному разі загальна сума балів за дисципліну не може перевищити 200 балів.

Оцінка за модуль вноситься екзаменатором до «Відомості результатів поточного та підсумкового модульного контролю» (Форма № Н-5.03-2), «Індивідуального навчального плану студента», «Журналу обліку відвідувань та успішності студентів».

Оцінка з дисципліни вноситься екзаменатором до «Відомості обліку успішності» (Форма № Н-5.03-1), «Журналу обліку відвідувань та успішності студентів», «Індивідуального навчального плану студента» та «Залікової книжки».

Конвертація кількості балів з фармацевтичного правознавства в оцінки за шкалами ECTS та 4-ри бальною (традиційною)

Бали з дисциплін незалежно конвертуються як у чотирибальну шкалу, так і у шкалу ECTS.

Бали шкали ECTS у чотирибальну шкалу НЕ КОНВЕРТУЮТЬСЯ і навпаки.

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму з дисципліни, конвертуються **кафедрою** у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями як нижченаведено у таблиці.

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за чотирибальною шкалою
Від 180 до 200 балів	«5»
Від 150 до 179 балів	«4»
Від 149 до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«3»
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«2»

Примітка Ці критерії також застосовуються при визначенні оцінки за модуль за необхідності.

Студенти, які навчаються на одному факультеті, курсі, за однією спеціальністю, на основі кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
«А»	Найкращі 10 % студентів
«В»	Наступні 25 % студентів
«С»	Наступні 30 % студентів
«D»	Наступні 25 % студентів
«E»	Останні 10 % студентів

Ранжування з присвоєнням оцінок «А», «В», «С», «D», «E» проводиться **деканатами** для студентів відповідного курсу та факультету, які навчаються за однією спеціальністю і **успішно** завершили вивчення дисципліни.

Студенти, які одержали оцінки «FX» та «F» («2») не вносяться до списку студентів, що ранжуються, навіть після перескладання модуля. Такі студенти після перескладання автоматично отримують бал «E».

Оцінки з дисципліни «FX», «F» («2») виставляються студентам, яким не зараховано хоча б один модуль з дисципліни після завершення її вивчення.

Оцінка «FX» виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий модульний контроль. Ця категорія студентів має право на перескладання підсумкового модульного контролю за затвердженим графіком (але не пізніше початку наступного семестру). Повторне складання підсумкового модульного контролю дозволяється не більше двох разів.

Оцінка «F» виставляється студентам, які відвідали усі аудиторні заняття з модуля, але не набрали мінімальної кількості балів за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового модульного контролю. Ця категорія студентів має право на повторне вивчення модуля.

За дозволом ректора студент може підвищити оцінку з дисципліни шляхом перескладання підсумкового модульного контролю (не більше трьох разів за весь період навчання).

Оцінка ECTS у традиційну чотирибальну шкалу НЕ конвертується, оскільки шкала ECTS та чотирибальна шкала є незалежними.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Державні складові навчально-методичного забезпечення:

- [освітньо-професійної програми підготовки магістрів за спеціальністю 226 «Фармація»](#) у Вищому державному навчальному закладі України «Буковинський державний медичний університет»,
- навчальний план підготовки фахівців.

Навчально-методичне забезпечення, розроблене БДМУ та кафедрою:

- робоча навчальна програма з дисципліни «Виробнича практика з організація економіки у фармації» для студентів фармацевтичного факультету з підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 226 «Фармація»;
- методичні розробки та вказівки до практичних занять з дисципліни (додаються);
- методичні вказівки для студентів з підготовки до самостійної позааудиторної роботи (додаються);
- тестові завдання з навчальної дисципліни для перевірки рівня засвоєння студентами навчального матеріалу (додаються).
- індивідуальні семестрові завдання для самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни;
- контрольні завдання до практичних занять;
- контрольні роботи з навчальних дисциплін для перевірки рівня засвоєння студентами навчального матеріалу;

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. *Організація та економіка фармації*. Ч. 1. Організація фармацевтичного забезпечення населення: Національний підруч. для ВНЗ / А. С. Немченко, В. М. Назаркіна, Г. Л. Панфілова та ін.; за ред. А.С. Немченко. – Харків: НФаУ: Золоті сторінки, 2015. – 360 с. – (Національний підручник).
2. *Організація та економіка фармації*. Ч. 2. Системи обліку в фармації: нац. підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А. С. Немченко, В. М. Назаркіна, О. П. Гудзенко та ін.; за ред. А. С. Немченко. – Харків: НФаУ: Золоті сторінки, 2016. – 416 с. – (Національний підручник)
3. *Організація та економіка фармації*. Ч. 3. Основи економіки фармації: підруч. для студентів фармац. ф-тів ВНЗ МОЗ України / А.С. Немченко, Г.Л. Панфілова, В.М. Назаркіна та ін.; за ред. А.С. Немченко. – Харків: НФаУ: Золоті сторінки, 2017. – 272 с. – (Національний підручник).
2. Системи обліку у фармації: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А. С. Немченко, В. М. Назаркіна, В. М. Чернуха та ін.; за ред. А. С. Немченко. – Харків: НФаУ, 2017. – 763 с.
5. Основи економіки фармації [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А. С. Немченко, В. М. Назаркіна, Г.Л. Панфілова та ін.; за ред. А. С. Немченко. – Харків: НФаУ, 2013. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12 см. – Систем. вимоги: Pentium; 32 Mb RAM; Windows 98/2000/NT/XP.

Допоміжна

1. Конституція України [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003р. №436-IV [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
4. Директива 2001/83/ЕС Европейського парламенту і Ради ЄС від 6.11.2001г. «О сводє Директива 2001/83/ЕС «О Кодексе Европейского сообщества «Лекарственные средства для человека» от 6.11.2001г. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://apps.who.int/medicinedocs/documents/s17096e/s17096e.pdf>

5. Закон України "Про лікарські засоби" №123/96-ВР від 04.04.1996 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/123/96-%D0%B2%D1%80>
6. Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність" №959-ХІІ від 16.04.91 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
7. Закон України „Про рекламу” від 03.07.1996 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/270/96-%D0%B2%D1%80>
8. Закон України «Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 14.01.1998 р. №16/98-ВР [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/16/98-%D0%B2%D1%80>
9. Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» від 02.03.2015 № 222-VIII [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1775-14>
10. Закон України «Про страхування» від 7.03.1996 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>
11. Закон України від 8.09.2011 р. № 3718-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання фальсифікації ЛЗ» [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3718-17>
12. Закон України «Про наркотичні засоби, психотропні речовини, прекурсори» в редакції Закону від 22.12.06 р. №530-V [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/60/95-%D0%B2%D1%80>
13. Закон України від 06.09.05 р. № 2806-IV «Про дозвільну систему в сфері господарської діяльності» [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2806-15>
14. Кримінальний Кодекс України від 5.04.2001 р. № 2341-III (ст. 307-309, 311-313, 318-320). [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
15. Постанова КМУ №1303 від 17.08.1998 р. „Про впорядкування безоплатного та пільгового відпуску ЛЗ за рецептами лікарів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань” [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1303-98-%D0%BF>
16. Постанова КМУ №770 „Про затвердження Переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів” від 6.05.2000 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/770-2000-%D0%BF>
17. Постанова КМУ №589 від 3.06.2009 р. „Про затвердження Порядку здійснення діяльності, пов'язаної з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, та контролю за їх обігом” [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/589-2009-%D0%BF>
18. Постанова КМУ № 756 «Про затвердження переліку документів, які додаються до заяви про видачу ліцензії для окремого виду господарської діяльності» від 4.07.2001 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/756-2001-%D0%BF>
19. Наказ МОЗ України №360 від 19.07.05 р. „Правила виписування рецептів та вимог-замовлень на ЛЗ і виробу медичного призначення”. [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20050719_360.html
20. Наказ МОЗ України №185 від 17.05.2001 р. „Про затвердження критеріїв визначення категорії відпуску лікарських засобів” [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0464-01>
21. Наказ МОЗ України № 490 „Про затвердження Переліків отруйних та сильнодіючих лікарських засобів” від 17.08.2007 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1007-07>
22. Наказ МОЗ України №809 від 22.11.2011р. «Про затвердження Порядку встановлення заборони (тимчасової заборони) та поновлення обігу лікарських засобів на території України» [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0126-12>
23. Наказ МОЗ України № 677 від 29.09.2014 р. «Про затвердження Порядку контролю якості лікарських засобів під час оптової та роздрібної торгівлі» [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1515-14>
24. Наказ МОЗ України №11 від 21.01.2010 р. "Про затвердження Порядку обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів в закладах охорони здоров'я України" [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0347-10>

25. Наказ МОЗ України № 812 від 7.10.2012 р. „Про затвердження Правил виробництва (виготовлення) та контролю якості лікарських засобів в аптеках”.[Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1846-12>
26. Наказ МОЗ України №275 «Інструкція із санітарно-протиепідемічного режиму аптечних закладів» від 15.05.2006 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0642-06>
27. Наказ МОЗ України №723 „Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової, роздрібною торгівлі лікарськими засобами” від 31.10.2011 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1420-11>
28. Наказ МОЗ України №284 „Про затвердження протоколів провізора (фармацевта)” від 16.05.2011 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20110516_284.htm
29. Наказ МОЗ України №44 “Про організацію зберігання в аптечних установах різних груп лікарських засобів та виробів медичного призначення” від 16.03.1993 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.apteka.ua/article/91510>
30. Настанова «Лікарські засоби. Належна практика дистрибуції. СТ-Н МОЗУ 42-5.0:2008» Наказ МОЗ України №95 від 16.02.2009 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20090216_95.html
31. Немченко А.С., Косяченко К.Л., Немченко О.А. Ціноутворення на лікарські засоби: монографія (видання 2-ге, доповн. і перероб). – Х., 2012. – 304 с.
32. Панфілова Г.Л., Немченко А.С., Немченко О.А. Організація фармацевтичної допомоги населенню в умовах медичного страхування. – Х., 2009.

Інформаційні ресурси

Система дистанційного навчання Moodle (<http://moodle.bsmu.edu.ua>)

1. Законодавство України - <http://zakon.rada.gov.ua/>
2. Інформаційна система „Компендіум” - <http://compendium.com.ua/>
3. Інформаційна система „Лікарські засоби” (Моріон). <http://pharmbase.com.ua/>
4. Інформаційно-пошукова система «Електронний формуляр» http://www.dec.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=301&Itemid=622&lang=uk
5. Державний реєстр ЛЗ (Експертний центр ЛЗ) <http://www.drlz.kiev.ua/>
6. Довідник лікарських засобів <http://www.drlz.kiev.ua/>
7. Державний реєстр медичної техніки та ВМП <http://portal.diklz.gov.ua/PublicSite/PUB/VMList.aspx>
8. Національний перелік ОЛЗ та ВМП (МОЗ України). http://www.moz.gov.ua/ua/portal/register_naclist/
9. Реєстр місць здійснення діяльності з оптової та роздрібною торгівлі ЛЗ (Держлікслужба) <http://portal.diklz.gov.ua/PublicSite/TradeLicense/TradeLicenseList.aspx>
10. Реєстр оптово-відпускних цін на ЛЗ http://www.moz.gov.ua/ua/portal/register_prices_drugs/
11. Держ. реєстр харчових продуктів спеціального дієтичного споживання, функціональних харчових продуктів та дієтичних добавок http://www.moz.gov.ua/ua/portal/register_foodstuffanddietary/

Офіційні сайти та інформаційні портали:

Верховної Ради України – <http://rada.gov.ua/>

Кабміну України (урядовий портал)– <http://www.kmu.gov.ua/>

Мінохорони здоров'я України – <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>

Мінекономіки України – <http://www.me.gov.ua/>

Держ. служби статистики України – <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Держслужба України з ЛЗ та контролю за наркотиками – <http://www.diklz.gov.ua/>

Державного експертного центру ЛЗ - <http://www.dec.gov.ua/>